

A ediția a V-a
a târgului
de agricultură
și industrie alimentară
AGROMA'94
6-11 septembrie 1994
Sala Sporturilor
din Arad

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
A. D. XENOPOL
ARAD

ADEVĂRUL

Metropol
Cea mai puternică
companie de Asigurări
și Reasigurări din
România
ARAD, STR.
DOROBANȚILOR, NR. 38
TELEFON: 211274

COTIDIAN INDEPENDENT ARAD

Anul VI, nr. 1249 • Luni, 15 august 1994 • 8 pagini • 200 lei • ISSN 1220 - 7489

Cu 80 de ani în urmă Puștile din august au schimbat Europa

Luna aceasta se împlinesc 80 de ani de când marile puteri din Europa au declanșat un război și au distrus lumea lor, împrăștiind semintele altor conflicte care vor afecta restul secolului al XX-lea. Deși anul acesta s-a comemorat debarcarea aliaților în Normandia în cursul celui de-al doilea război mondial, izbucnirea primului război mondial în august 1914 s-a bucurat de mai puțină atenție. Totuși, „războiul pentru încetarea războaielor”, a fost cel care a distrus vechea ordine politică, a ajutat la nașterea comunismului și fascismului ca două ideologii defavorizate ale timpurilor moderne și a revoluționat războiul prin noi arme, cum ar fi tancurile. El a scos Statele Unite din izolare și le-a implicat într-un conflict european pentru prima oară, stabilind un precedent pentru cel de-al doilea război mondial și pentru deceniile de confruntare Est-Vest.

Măcelul din tranșee a traumatizat o generație. Când s-a încheiat pacea în 1918, învingătorii au dorit să creeze o nouă ordine, dar în mod neînțeles au pus bazele unui război și mai sângeros. Problemele ridicate de primul război mondial - naționalism, tensiuni între statele puternice aflate în competiție, riscul extinderii războaielor - găsesec ecouri tulburătoare astăzi, și în mare măsură la Sarajevo.

Comentariu

Asasinarea arhiducelui Franz Ferdinand, moștenitor al tronului Habsburgilor, în capitala bosniacă, a declanșat războiul. Dar liderii europeni, conducându-și imperiile coloniale și practicând politici de putere din secolul al XIX-lea, nu înțelegeau revoluția pe care erau pe cale să o înceapă în 1914. „Liderii tuturor țărilor mari nu înțelegeau pur și simplu implicațiile tehnologiei aflată la dispoziția lor sau a coalițiilor pe care le creau cu febrilitate”, scria fostul secretar de stat Henry Kissinger în cartea sa „Diplomația”.

Asasinarea lui Franz Ferdinand de un naționalist sârb a determinat Imperiul austro-ungar să declare război Serbiei la sfârșitul lunii iulie. Întrucât Europa era legată printr-o serie de alianțe care nu făceau decât să sporească sentimentele reciproce de insecuritate, acțiunea austro-ungară a provocat o mașină apocaliptică.

Rusia, dornică să-i protejeze pe sârbi, a declarat mobilizarea amenințând Austria și Germania aliată. Germania a declarat război la 1 august și Franței, aliata Rusiei, două zile mai târziu. În aceeași zi trupele germane au intrat în Belgia neutră. Marea Britanie, care nu dorea ca porturi atât de apropiate de țărmurile sale să fie capturate de o mare putere continentală, a declarat război Germaniei. Majoritatea generalilor se așteptau la lupte puțin diferite ca stil față de secolul al XIX-lea. Dar progresele în domeniul tehnologiei militare au modificat câmpul de luptă. Frontul occidental s-a transformat într-o mlaștină sângeroasă, o linie de tranșee trecând prin Franța spre Elveția. Mitratierele doborau zeci de mii de soldați ori de câte ori încercau să avanseze, în vreme ce artileria masată îngropa alte mii într-un peisaj distrus.

În Est, Germania i-a înfrânt pe ruși înainte ca războiul de acolo să ajungă în impas. S-au desfășurat lupte în Orientul Mijlociu și în Africa, deși nu era un conflict cu adevărat global.

A fost pentru prima oară când aeroplanelor au fost folosite în scopuri militare deschizând calea

bombardamentelor din cel de-al doilea război mondial care au mutat conflictul dincolo de câmpul de luptă la populația civilă și au creat ideea „războiului total”.

Tancul și-a făcut apariție în timpul primului război mondial. Două decenii mai târziu, generalii lui Hitler i-au văzut adevăratul potențial înainte de a declanșa „blitzkrieg”-ul în Europa. Soldații din tranșee au fost primii care au simțit ororile războiului chimic. Ambele părți au folosit gaz otrăvitor.

Totalul victimelor războiului s-a ridicat la circa opt milioane, cu alte milioane de răniți și invalizi. Dar schimbările politice s-au dovedit a fi și mai dramatice. Rusia țaristă, cu structurile sale sociale fragile deja destrăbându-se, a fost învinsă de revoluția bolșevică din 1917, după ce a fost unilită de Germania. În urma războiului civil a apărut o țară nouă, Uniunea Sovietică.

Satele Unite, care respinseseră orice implicare în intrigile „lumii vechi” în timpul secolului al XIX-lea, în cele din urmă s-au alăturat în 1917 Franței și Marii Britanii împotriva Germaniei. Președintele american Woodrow Wilson a luat locul conducător în alcătuirea unui acord de pace aducând o viziune idealistă a unui nou sistem internațional în care principiile de dreptate, securitate colectivă și respectare a legii vor prevala.

Liga Națiunilor a fost un eșec în mare parte pentru că țărilor le lipsea voința politică de aplicare a principiilor ei. Dar a fost importantă ca precursor al Națiunilor Unite, creată după cel de-al doilea război mondial.

Wilson a fost de asemenea principalul factor în Tratatul de la Versailles din 1919, care a încheiat oficial războiul. Tratatul a stabilit vinovăția Germaniei pentru conflict, a impus despăgubiri țării și i-a limitat forțele armate. Părți din teritoriul ei au fost date Poloniei, zona industrială vitală a Rinului a fost ocupată de învingători, iar Alsacia și Lorena au fost date Franței. Pe scurt, Germania a fost virtual secătuită. Adolf Hitler a făcut din această umilire piesa centrală a apeluilor adresate germanilor în timpul ascensiunii sale la putere și apoi a folosit Acordul de la Versailles pentru a justifica ambițiile sale teritoriale. Acordul de pace a dezmembrat Imperiul austro-ungar și a retras frontierele din Europa într-un mod care a creat probleme pentru următoarele decenii. El a creat noul stat Cehoslovacia ce includea trei milioane de germani a căror prezență avea să-i ofere lui Hitler pretextul perfect pentru ocuparea țării în 1939. României i-a revenit un milion de maghiari, o problemă chinuitoare și astăzi. Imperiul otoman care luptase împreună cu Germania și Austro-Ungaria, s-a prăbușit după război și a făcut loc domniei seculare a lui Atatürk. Europa dintr-o dată s-a trezit cu un număr mai mare de state, multe din ele slabe și nesigure, cu un mare potențial pentru tensiuni etnice și naționaliste. În centrul tuturor acestora se afla o Germanie ofensată.

Cel de-al doilea război mondial a fost rezultatul acestora, urmat de decenii de război rece care literalmente a înghețat această moștenire de probleme întrucât totul era subordonat marelui război ideologic dintre capitalism și comunism. Acum, naționalismul și conflictele etnice au revenit răzbuștoare, producând cel mai mare conflict din Europa de după cel de-al doilea război mondial în Bosnia. Puștile din august trebuie totuși să tacă.

(P.E.)

Pentru toate Mariile și Marioarele - un călduros
„La mulți ani!”

În țară ♦ În țară ♦ În țară

Numire ilegală la CNC

În ședința de la sediul Centrului Național de Cinematografie, Consiliul de Administrație a hotărât, după mai bine de două ore de discuții, că decizia fostului președinte al Consiliului Național al Cinematografiei, Petre Sălcudeanu, de a-l numi ca director general al RA CINEROM pe Dinu Tănase, este ilegală. Ca urmare, toate actele semnate de Dinu Tănase în perioada deținerii funcției de director general, sunt nule. Vicepreședintele Centrului Național al Cinematografiei, Marin Alexandru, este cel care va asigura interimatul și se va pronunța în câteva zile asupra demiterii lui Dinu Tănase din funcția de director general. De asemenea, prin această demitere, decizia luată de Dinu Tănase privind destituirea lui Mircea Danieluc din funcția de Președinte al studioului de Creație CINEROM I (ALFA), devine nulă.

Palatul Mogoșoaia - sub protecție

De câteva zile, Centrul de Cultură Mogoșoaia are asigurată protecția și paza, printr-o convenție încheiată cu o agenție de detectivi particulari, care, zi și noapte, în schimburi de câte cinci oameni cu posturi fixe, asigură liniștea palatului. Directoarea Centrului, Beatrice Comănescu, vrea să oprească astfel stricăciunea și furturile comise din 1990 încoace. În acești ani au fost distruse serele princiare ale familiei Bibescu și cele con-

struite în perioada comunistă, în care se cultivau plante ornamentale deosebite, legume și zarzavaturi. Pajiștile parcului au devenit izlaz comunal, iar în timpul verii, hoții care furau din livada de peste lac treceau neștiințuți pe aleile așezământului brâncovenesc, cu sacii plini de fructe. Biserica din incintă a fost ridicată la 1698, iar palatul la 1702, este ctitoria voievodului martir Constantin Brâncoveanu, care a fost anul trecut canonizat, cu praznicul pe 16 august - Sf. Martiri Constantin Vodă Brâncoveanu cu cei 4 fii - Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache. Toți în aceea zi este și Sf. Mahramă a Domnului.

Caravană ecologică

În perioada 5-30 august, o caravană ecologică româno-ungară parcurge traseele de-a lungul Crișului Alb și Crișului Negru din Ungaria și România, echipa fiind alcătuită din peste 40 specialiști și studenți ecologiști din cele două țări. Ea străbate acum județul Bihor. Proiectul ecologic aparține Ligii Pro Europa și Tisza Klub din Tg. Mureș și respectiv Szolnok, propunându-și realizarea unui amplu curent de opinie pentru refacerea mediului, pentru păstrarea echilibrului ecosistemelor și întărirea relațiilor de prietenie între participanți. Ineditul acțiunii îl reprezintă programul original de colaborare și cercetare în comun a mediului, eforturile de salvare a ceea ce nu este încă degradat, sub devisa „Solidaritatea locală pentru un mediu sănătos”.

Final la faza județeană de fotbal a Cupei

(pentru copii între 11 - 13 ani)

Câștigătorii fazei județene
Grupa A Grupa B
UTA I Romvest II
În perioada 20-25 august 1994
va avea loc, la Arad,
TURNUL FINAL!

Vor participa reprezentantele județelor: Bihor, Cluj, Timiș cărora li se vor alătura cele ale Aradului: UTA I și Romvest II.

IUBITORI AI FOTBALULUI ARĂDEAN!

În perioada 20-25 august 1994, participând la Turnul final al Cupei „Coca Cola” puteți vedea, la lucru, viitoarele talente ale fotbalului românesc!

Ministrul Apărării e tranșant.

„Cad MIG-uri pentru că MIG-uri avem”

Gheorghe Tinca, ministrul Apărării Naționale, a declarat că prăbușirea avioanelor de antrenament nu constituie un element specific României. „Asfel de evenimente se întâmplă peste tot în lume, iar la noi cad MIG-uri, pentru că MIG-uri avem. Dacă am avea alt fel de avioane, ar cădea alea”, a continuat Gheorghe Tinca. Ministrul a subliniat, totuși, că numărul de prăbușiri în România depășește procentul de normalitate, iar eforturile cadrelor competente trebuie

să se îndrepte către acest fenomen. „Suntem conștienți de riscul pe care ni-l asumăm, de a face față ironiilor din presă în legătură cu MIG-urile”, a apreciat Gheorghe Tinca, „însă situația aviației reprezintă o acumulare de dificultăți, pe parcursul a două decenii”. Considerând că la o situație complexă nu se poate da decât o soluție complexă, ministrul Apărării a menționat că rezolvarea acestei probleme presupune mai mult de doi ani, întrucât sunt necesare sume imense

pentru reabilitarea aviației românești. Problemele cele mai mari le ridică piesele de schimb (pentru aparate fabricate acum 20 de ani), precum și antrenamentele pilotilor, care și-au micșorat numărul de ore de zbor în anii trecuți, când a fost acută lipsa de carburant. „Aceste accidente, care s-au întâmplat și se vor mai întâmpla, noi le tratăm în mod deschis și nu ascundem nimic, decât ceea ce este secret”, a încheiat ministrul Gheorghe Tinca.

